

Paweł Głowacz

Wiarygodność chrześcijaństwa w nauczaniu papieża Franciszka

Streszczenie

Teologia Franciszka od pierwszych wystąpień papieża spotyka się ze skrajnymi ocenami: są tacy, którzy uważają ją za prorocką, tacy, dla których jest wręcz heretycka, i wielu sytuujących się w różnych miejscach między tymi biegunami. Prawdopodobnie najbardziej znany z biografów Bergoglia, brytyjski dziennikarz Austen Ivereigh stwierdził w jednym z ostatnich wywiadów, że „Franciszek otworzył teraz nowy rozdział dla tego Kościoła. Kościoła postmodernistycznego, postsekularnego świata, czy jakkolwiek chcesz to nazwać. Myślę, że kiedy za kilkadziesiąt lat spojrzemy wstecz na jego pontyfikat, będzie to jego wielkie dziedzictwo. Wprowadził Kościół w nową erę”. Ivereigh podkreślił, że misja, którą od 2013 roku papież realizuje, została mu zadana na konklawe. Jego zdaniem już wtedy kardynałowie dostrzegali słabą skuteczność wysiłków ewangelizacyjnych w świecie zachodnim i szukali osoby, która podejmie się radykalnych zmian. Przedstawiona wtedy diagnoza Bergoglio była jednoznaczna i wskazywała, że Kościół, który zajmuje się wyłącznie sobą, a nie ludźmi, nie przezwycięży kryzysu. Konieczne jest więc dostrzeżenie nowych znaków czasu.

Tak sformułowane powody domagają się prezentacji i analizy nauczania papieża Franciszka na przynajmniej dwóch płaszczyznach. Po pierwsze, należy tak usystematyzować treść papieskiego magisterium, by powstał spójny model teologii wrażliwej na wymiary egzystencjalne wiary. Po drugie, konieczne wydaje się przeanalizowanie myśli Franciszka w poszukiwaniu nowych znaków czasu i zestawienie ich z odpowiedziami biskupa Rzymu, które dają szansę na obecność współczesnego nauczania Kościoła w centrum debaty o problemach człowieka XXI wieku. Pierwszy rozdział pracy poświęcony został więc szeroko rozumianym kontekstom: związanym z biografią papieża i jego doświadczeniami rodzinnymi, kontekstem argentyński, myślą, z którą spotykał się w czasie formacji intelektualnej i duchowej, oraz osoby, które kształtowały jego sposób patrzenia na świat w trzech aspektach.

Drugi rozdział traktuje o kwestiach związanych z eko-teologią, której najważniejsze kwestie poruszone zostały w trzech dokumentach, które można uznać za programowe. Mowa o *Laudato Si'*, *Querida Amazonia* oraz *Laudate Deum*. Część trzecia poświęcona została teologii małżeństwa i rodziny. Podstawowym źródłem analiz będzie adhortacja *Amoris laetitia*, dokumentu, który wzbudził najwięcej emocji i zapoczątkował najpoważniejszą debatę toczącą się w cieniu obecnego pontyfikatu.

Paweł Głowacz
8.10.2024